

Fiatalokról — fiataloknak

A felelőtlen házasságról

Két férfi beszélget a villamoson. A három-négy megálló közötti szóbeszéd tárgya a fiatalok házassága. Azt mondja a magasabbik, aki olyan 36-38 éves lehet, hogy a mai fiatalok házasságának több mint a fele válással végződik. Ez a mondat így minden indoklás nélkül bizony meglehetősen cinikusan hangzott — s mégis sok benne a való igazság.

Múltkoriban — csak úgy kíváncsiságból — végig lapozgattam a híroságon közel száz válogatottaktól. Legtöbbjüknél csak a valófelek születési évszámát figyeltem, s a tapasztalatom elszomorító volt. Egy sereg 22-23-24 éves fiatal fiú és leány — pontosabban férj és asszony — kéri a nem is olyan régen kötött házasság azonnali felbontását.

Miért kéri? Miért? Egy-két esztendőre szól csak a házasság? Nem egy egész életre? Érettek ezek a fiatalok egyáltalán a házasságra?

Több száz huszonegyéves fiatal válni akar; szülei meg éppen ebben az esztendőben ünneplik ezüst-lakodalmukat. Micsoda ellentét van a két gondolat között!

Mi lehet az oka a sok rosszul sikerült, s még rosszabbul végződő házasságnak fiataljaink körében? A megfontolatlanság, felületes ismeretség, éretlenség, egymás meg nem becsülése, felelőtlenység.

Sajnos ott tartunk, hogy nagyon is időszerű fiai fiataljaink felelőtlen házasságáról. Nézzünk egy példát, amely ma még nem bírósági akta, de máris két fiatal boldogtalanságát eredményezte.

K. L. és H. E. 1952 májusában ismerkedtek meg Szatymazon, egy vidéki műsoros-est alkalmával. Akkor még ketten együtt nem voltak összesen negyven évesek. Együtt szerepeltek a műsorban, Laci, mint hadnagy, az egyik honvédségi színi társulat tagja volt, Éva a községi fiatalok között volt ügyes néptáncos. Először kezdődött... s mi lett belőle!

Az ismerkedést előre megbeszélte találkozásuk követé. Mindketten alig várták már azt a percet, mikor ismét megszorították — sokáig el nem engedve — egymás forró kezét. Ezek a találkozások azonban nem lehetnek rendszeresek, mivel Lacit a szolgálat máshová költötte, míg Éva Szatymazon dolgozott.

Ha keveset is találkoztak, annál többet gondoltak egymásra. Éva szíve mindig hevesebben vert, mikor felhangzott az ismerős kerékpárcsengő hangja. Megjött! Ő. Egy-egy ilyen találkozás után mindkettőjüknek könnyebben ment a munka. Húsz évesek voltak, boldogok és szerelmesek.

Egy alkalommal, mikor Laci leszállt a kerékpárról, nagy izgalommal, de se szó, se beszéd, felhúzott Éva újjára egy, az augusztusi napsütésben büszkén csillogó arany jegygyűrűt. Nem hangzottak el köszöntők, nem csengtek a poharak, csupán egy hosszantartó szerelmes csók pecsételte meg a két fiatal eljegyzését.

Most már gyorsan peregetek az események. Az újszerű eljegyzés után három hónappal Éva és Laci Szegeden házasságot kötöttek. Az új társbérleti lakásban aztán hirtelen, minden előzetes elemzés nélkül megkezdődtek az első nyári hónapok, majd mind hévesebb viták. Az átfelért, örök emléket jelentő mézesbetelek helyett a ma is rossz emlékek vitáinak keletkeztek. S a hetekből hónapok, a hónapokból évek lettek.

Ezeket a vitákat kezdetben két ember együtteseként feltétlenül előtérbe kerülő dolgokról vallott eltérő nézeteik váltották ki. Legtöbbjük első hallásra apróságoknak tűnik. Éva szépen kérte: „Fiam, ne lépjél azzal a sáros csizmával a frissen fektetett padlóra”. Csak azért is oda lépett. Laci kérte, hogy menjenek táncolni. A fiatalasszony fáradt volt, s „ha már el kell menni”, szívesebben ment volna moziba. Tánc, vagy mozi? Ebből is párásvita keletkezett.

Most kezdtek megismerni egymást. Felszínre jutottak mindkettőjüknek olyan jellemvoná-

sok, amelyek a szerelmi házasság elvakultságában egy ideig fedve maradtak. Nem egészen fél évvel az oly sok szívet ígérő esküvő után Laci elkezdett rézszen hazajárni. A viták eldurvultak, az ocsmány szavak csak úgy röpködtek a levegőben.

S megjelent az első felesleges harmadik. Az otthonában — leginkább saját hibájából — boldogtalan hadnagynak megtetszett Kati, a csinos felszolgálólány. Mindenki tudott erről, s mint ahogyan szokás, utolsóként a feleség is tudomást szerzett erről. Bosszúból aztán ő is elment másokkal szórakozni...

Egyre jobban eltávolodott egymástól a két — valamikor őszintén szerelmes — fiatal. Először Éva kapja rajta férjét az Újszegedi Vigadóban egy idegen nővel, s ekkor első elkeseredésében a Tiszának akart rohanni, majd valamivel később Laci találja meg feleségét idegen férfiak társaságában a Jégkúnyóban.

Állítólag mindketten csak elkeseredésükben cselekedtek így, s a másikat akarták megbosszulni. Holott a valóságban saját boldogságukat aknázták alá.

S az akna robbant. Egy ilyen „rajtakapás” után otthon csúnya verekedés történt. Csattan-tak a pofonok Éva arcán, elrepedt a seprőnyél Laci fején. Három esztendővel az első szatymazai séta után, amely oly sok még titokzatosnak tűnő szívet ígért, ezzel a verekedéssel a két fiatal kivételre szinte emberi mivoltukból, súlyosan megalázta önmagát.

Ilyen körülmények között nem élhettek tovább együtt. Közben Lacit — néphadseregünk tisztjéhez nem méltó magatartása miatt — leszerelték. Éva még egyszer hajlandó lett volna visszafogadni megtevért férjét. De erre már nem került sor. A leszereléskor kapott pénzt elitta, más nőkkel járt, s amikor egy

fillér nélkül kopogtatott saját lakása ajtaján, azt már egy életre szőlőn zárva találta.

K. L. Pillanatnyilag az egyik szegedi nagyüzem segédmunkása, s kénytelen egy albérteti „lyukban” meghúzódni, ahol még egy székénye, vagy fogas sincs. K. L.-né pedig kifelé mosolygós arccal, belül pedig nagyon szomorú szívvel szolgálja ki készségesen a vevőket az egyik Lenin utcái üzletben.

Mindketten egyedül élnek. Most kezdenek rádöbben a történet komolyságára. Még csak huszonnégy évesek, s mégis szerencsétlenek, boldogtalanok érzik magukat...

Eddig a történet. Külön-külön beszélgettem velük a napokban. Laci egy kicsit cinikusan, Éva könnyes szemekkel pergette vissza rövid házasságuk szomorú történetét. „Most már egyformán elkeseredettek, zárkózottak, bizalmatlanok lettek az emberekkel szemben, megöszültek érzik fiataliságukat.

Nagyon ismert a történet? Már hallottak ilyenről? Lehet, sőt biztos. De éppen ezért szükséges erről őszintén és nyíltan beszélni. Sok a fiatalok közötti felelőtlen házasság!

Szerelmes lányok és fiúk külön-külön kell, hogy gondolkodjanak ezen. Egy húsz éves lány mindig érettebb, mint egy vele egyidős fiú. A húsz éves fiúkban sok még a kamasszok, szinte gyermekes vonás. A házasság pedig nem gyerekeké!

A családalapítás az élet egyik legszebb, legnemesebb feladata. Őszintén szerető szívvel, okosan gondolkodó és kíváncsi. A házasság nem néhány hónapra, vagy évre, hanem egy egész életre kell, hogy szóljon. Ezt követeli meg a társadalom rendje, s a házasséltől világra jövő új emberi élet: a gyermek.

Sömjen Péter

HIREK

— Bartók Béla születésének 75. évfordulója alkalmából emlékestet rendez a Pedagógiai Főiskola Békebizottsága március 26-án, hétfőn este 7 órai kezdettel a zenetársaság előadótermében. Bartók Béla életéről és munkásságáról dr. Szeghy Endre főiskolai tanár tart előadást. Az emlékestet közreműködik a főiskola énekkara és a zenetársaság tanárai.

— Mongol-estet rendez március 27-én, kedden délután 6 órai kezdettel a Juhász Gyula Művelődési Otthon nagytermében (Vörösmarty u. 5) a Hazafias Népfőnt városi bizottsága, a városi békebizottság, a Juhász Gyula Művelődési Otthon vezetősége és a TTIT városi titkársága. „Barátj népiünk keleten” címmel a mongol nép életéről, munkájáról dr. Princz Gyula egyetemi tanár tart előadást. Az est keretében a „Sztrájk” című film kerül bemutatásra.

— Előadó-ülést tart március 27-én, kedden délután 6 órai kezdettel a Szegedi Tudományegyetem TTK előadótermében (Táncsics M. u. 2) a Magyar Biológiai Társaság szegedi csoportja. Az ülést dr. Ábrahám Ambrus »Orosz neurohistológusok«, dr. Timár Lajos »Gyomtanulmány Szeged belvárosából«, dr. Biczig Ferenc »Alak- és életmód megfigyelések egy új Pedastrium fajon« címmel tart előadást.

Ma rendezi vidám matinéját a Rókusi Művelődési Otthon

Ma, vasárnap délelőtt 11 órai kezdettel rendezi meg a II. kerületi Tanácsal közösen kezdeményezett vidám, dalos, zenés matinéját az Árvízkarosultak megsegítésére a Rókusi Művelődési Otthon. Az igen hangulatosnak ígérkező műsorban fellépnek operettrésztársakkal, dráka jelenetekkel, vidám dalokkal: Balogh Rózsa, Décsy Györgyi, Karácsonyi Magda, Benkő

— A magyar-szovjet barátsági hónap alkalmából a Városi Tanács oktatási osztálya és a Pedagógus Szakszervezet városi bizottsága ma, vasárnap délután 6 órai kezdettel a nevelők napja befejezésétől műsoros estet rendez a szakszervezet helyiségében (Április 4 útja 1). Makarenkó munkásságáról Tol-dí István Kossuth-díjas pedagógus és Timár György, a budapesti Maxim Gorkij Intézet igazgatója tart előadást. A kulturműsorban a Tanítóképző énekkara, a Városi Balettiskola növendékei, Berdál Valéria, Bíró Attila, a szegedi Nemzeti Színház művészei és Sömjen Péter lépnek fel.

— Barta Lajos: Szerelmem című egyfelvonásos színművét mutatja be ma, március 25-én, vasárnap este 7 órai kezdettel a Központi Egyetem dísztermében a Tudományegyetem Állam- és Jogtudományi Karának DISZ-szervezete.

— Társadalmi terv-bírálatot tart március 29-én délután 6 órakor a Szegedi Tervezőiroda a Klauzál tér 2. sz. alatti földszinti helyiségében. Ebből az alkalomból megvitatják a Marx téri lakótelek tervezését, az alkalmazzott szerkezeteket és a kivitelezést; a társadalmi bírálaton nyert tapasztalatokat hasznosítani akarják a jövőbeni tervezési munkáknál.

Béla, Kovács Gyula, Káldor Jenő, Mucsi Sándor, a szegedi Nemzeti Színház művészei, Zongorán Szalatsy István kíséri, konferál: Sömjen Péter.

A teljes bevételt az árvízkarosultak megsegítésére fordítja a Rókusi Művelődési Otthon. Jegyek az előadás megkezdése előtt egy órával még válthatók a helyszínen.

Alakuláskor 26, ma 58 tagja van a Rózsa Ferenc Tszcs-nek

A Rózsa Ferenc I. típusú Termelőszövetkezeti Csoport februárban alakult 26 taggal s 78 hold földterülettel. Az elmúlt hónap alatt a tagok létszáma 58-ra, a földterület pedig 170 holdra növekedett és kilátás van még további szaporodásra is. Ez azt bizonyítja, hogy a Rózsa Ferenc Tszcs életképes, hiszen rövid idő alatt tekintélyesen megerősödött.

A munka egyelőre igen nehezen megy, két okból is. Az első, hogy a földterületek egymástól igen messze fekszenek és az I. típusú tszcsnek megfelelően mindenki a saját földjét tudja csak művelni. A második ok — az időjárás, amelyik eddig még nemigen engedte ki a gazdát a földre. Az utóbbi bajon természetesen nemigen lehet segíteni, várni kell, de amit lehetett, megtették: jelenleg már nem áll egy négy-

zetméternyi sem víz alatt a csoporttagok földjeiből. Úgy is segítenek egymáson, hogy akinek nincsen lova, vagy igásállata, az segítséget kap olyan csoporttagtól, aki rendelkezik ezzel, cserében viszont ők segítenek gyalogmunkával azoknak. Ezenkívül már készülnek a fák permetezésére — a permetlé részben elkészült — és ezt már közös brigádban fogják végezni.

A földet az őszi árpa és a tavaszi búza szép, az őszi búza azonban nem a legjobb. Hozzálatának már a fejtrágyázásához is, azonban nem tudtak eddig pótisót szerezni, ezt istállótrágyával igyekeznek pótolni.

A Rózsa Ferenc Tszcs elnöke, Farkas József rátermett, tevékeny ember, állandóan jár-ke, intézi a csoport ügyeit.

Ezekben a napokban 5 is

az árvízkarosultak javára végzett gyűjtésben vett részt, s egyetlen délután 16 gazdaságtól 810 forintot gyűjtött.

A Rózsa Ferenc Tszcs tehát él, aktívan működik, megkapja a párttól, a tanácsától azt a lényeges segítséget, ami szükséges ahhoz, hogy a tavaszi munkákat sikeresen elvégezze. Egy kérésük lenne csupán: a tanács engedélyezze a rozzszalma kicséplését. Az ugyanis a kertészeknek takarásra, hacurának kellene. Ezt a járásban több tanács már engedélyezte, ők is ezt kérik a szegeditzől.

Az időjárás már enyhül, napok kérdése, s rá lehet menni a földekre. Akkor aztán a Rózsa Ferenc minden tagjának meg kell mutatnia, hogy derekasan kivesszi részét a munkából, s ezzel erősíti az új csoportot.

(—s—r)

Április 4-i bemutakozására készül

A SZEGEDI SZABAD IFJÚSÁG MŰVÉSZETI EGYÜTTES

„Sárgarépa, petrezselyem, kukoricaszár, fajda csinos, fajda büszke az ecseri lány...”

Pattogón szól a nótá és a nagyszerű ritmusról tizen-nyolc lány járja frissen a táncot. Tizennyolc lány: az egyik sudár szőke, a másik pufókabb barna s a harmadik ki tudja milyen, de mindannyian megegyeznek abban, hogy — hogy mint a nótában is áll — csinosak, fiatalok és főként nagyon szeretik a táncot. Nem is lennének igazi fiatalok, ha nem szeretnék. Ők azonban abban különböznek sok más fiataltól, hogy nem sajnálják idejüket, fáradságukat a gyakori próbától együttesük sikere, jóhírneve érdekében.

Igen az együttesről, mégpedig az alig néhány hónapja megalakult szegedi Szabad Ifjúsági Művészeti Együttesről van szó. Az újjáélesztett csoport a kezdeti szervezési nehézségeken túljutva

megegyeztetett, megnőtt

és ma már 32 tagú tánckar, 90 tagú vegyeskórus és 35 tagú zenekar készül április 4-re, hazánk felszabadulásának évfordulójára. Kétszeres izgalommal és buzgalommal készülnek erre a nagy napra. Nemcsak azért, mert tisztesség ilyen jelentős napon szerepelni a város dolgozóit előtt, hanem azért is, mert ez lesz az együttes első nyilvános bemutatkozása.

A tánc, amelynek próbáját éppen sikerült elcsipni, „Tudokdi lánytánc” néven veti majd meg — reméljük — a tánckar jóhírnevét. Oktatójuk s egyben a mutatók lánytánc koreográfusa maga is fiatal, Barta János, a szegedi Nemzeti Színház tagja, aki tavaly fejezte be tanulmányait a Színművészeti Főiskola táncrendezői szakán. A bemutatkozásra készülő másik tánc betanítását ugyancsak saját koreográfia alapján Tóth Alexandra végezi. Jórészt eredeti gyűjtés alapján készülő szvitének egy párostánc részletét láthatjuk majd április 4-én.

Míg a rókusi művelődési otthon nagytermében folyik a tánckar készülődése, addig a szomszédos teremben

fiatalos tűzzel és kedvvel,

fiatal torkokból zeng föl a régi munkásmozgalmi dal: a „Vörös Csepel”. Erdős János főiskolai tanár vezényletével, zenekari kísérettel mellett adták majd elő dicső 1919-es forradalmunk ezt a pezsdítő, lelkesítő, nagymúltú indulóját. Az énekkar azonban nemcsak ezzel készül. Három színdarabban tanulják Bárdos: „Bogolyai táncok” című népdalfeldolgozásait és Vavrinecz Béla paljoson vidám „Széles a Balaton” című kórusművét. A készülődések az odaárló próbák azzal biztatnak, hogy

sokat várhatunk az április 4-i bemutatkozástól. Az igényes műsort egyébként kiegészíti még a zenekar előadásában. Várnagy Lajos vezényletével Bartók: „Magyar képek” című műve.

A sikerbe vetett remények

nem alaptalanok, mégis kár lenne előre jósolni. Már most meg kell azonban állapítani, hogy minden dicséretet megérdemel az igazán lelkes és a művészet, népi kultúránk szeretetéről tanuskodó előkészület, amely a mindenképpen fiatal — korára és összetételére is — együttes vezetőit és valamennyi tagját áthatja. Erdemes szólni a többi között Szabó Lénkeről a Tekintőművek fiatal szövődőitől, aki inkább éjszakai műszakban dolgozik, csak hogy ott lehessen a délutáni próbákban. Pedig ráadásul Dorozsmáról jár be Szegedre. A táncosok között Szabó Gizi példamutató is kiemelkedő. Kiszomboron lakik és a Szegedi Ingatlankezelőnél dolgozik. A próbák napján csak a késői vonattal meg haza s 11 óra is van mire hazaér. Vidékről jár be különben Satori Gizi is, a rőszkei tanítónő.

Ne hallgassuk el: némely vállalatnak is nagyobb segítő-készséggel kellene ezeket a lelkes fiatalokat pártolni. Hógy együttesük mielőbb a város büszkesége legyen. A tánckarba jár például menasszonyával, Kainok Ilonával Horváth József, az Újsze-

Tfiumunkások, ipari tanulók, diákok,

fiatal hivatali dolgozók... Belőlük tevődik össze az immár több, mint 150 tagú együttes. Mindegyikükről lehetne valami szívet írni. Különösen az „őstagokról”, akik az alakulástól fogva eljáznak, mint a Tóth házaspár, vagy Szécsy Gabriella a tánckar egyik erőssége, aztán az énekkar kottafelelőse a Tömörkény gimnazista Bus Rózsa, Rácz Tivadar az SZTK-ból, aki külön is képzeli a hangját, énekelni tanul S. Dadi András, a Tűzhely KTSZ ipari tanulója, Simonyi Ilona öccsével, Simonyi Lászlóval, Fekete Eta, Varga Ferenc, Kiss György meg a többiek, énekesek, táncosok, zenészek, művészetbarát fiatalok.

Nincs mód mindannyiójukkal megismerkedni egy ilyen kis riportban, de lesz majd rá alkalom április 4-én. Sok sikert várunk ettől a találkozótól!

(l—)

A külföld segítsége az árvízkarosultaknak

Adam Willmann, a Lengyel Népköztársaság Budapestre akkreditált nagykövete és Christian M. Ravndal, az Egyesült Államok budapesti rendkívüli követe és meghatalmazott minisztere a külügyminiszternél, illetve a külügyminiszter első helyet-

tesénél tett látogatásuk alkalmával kormányuk megbízásából részvételüket fejezték ki a Magyarországot ért dunai árvíz okozta károk miatt és segítséget ajánlottak fel az árvízűjtő munkáknak.

Tudnivalók a rácsalók intásáról

Az Egészségügyi Miniszter 9/1955. (VI. 3.) E. M. szám alatt rendeltet, adott ki az egészségügyi szempontból káros rácsalók irásáról. A rácsalók a közösségnek és egyéneknek egyaránt ellensége, ezért a védekezésben és az irás előkészítésben mindannyiunknak részt kell venni.

A rácsalók kártevése két irányú: gazdasági és közegészségügyi. A gazdasági kár súlyosságára fényt vetnek a különböző országokból közölt kárbeszámok. Amerikában az évi patkánykárt 200 millió dollárra becsülik, Angliában 15 milliót számítottak ki. A patkány- és egérkár a háború után nálunk is emelkedett. Ertékeinek kifejezve a patkánykár évi 100-300 millió forint körül mozog.

A betegségek terjesztésében is van a rácsalóknak szerepük. Számítatlan olyan betegség terjedt köztől, amely emberre is átvihető. Ilyen a már az ókorban felismert pestisjárvány. Indiában az évszázad első 25 évében 10 millió embert pusztított el. Számos olyan betegség ismerünk, melynek rácsalók lehetnek fenn-tartói és terjesztői. Ilyenek többek között az iszapláz, a tularemia, az agyvelőgyulladás vírus-